

Základy pedagogické metodologie

Mgr. Zdeněk Hromádka, Ph.D.
13549@mail.muni.cz

Co je to metodologie?

- Metodologie se zabývá pravidly empirického výzkumu
- Pedagogická metodologie se zabývá empirickým výzkumem pedagogických jevů
- Blízké obory: Sociologie, psychologie

ORGANIZACE

Ukončení předmětu *Seminář k úvodu do pedagogické metodologii*:

- Domácí úkol - prezentace v semináři (20%)
- Odevzdat projekt výzkumu; Odevzdat výzkumný nástroj (dotazník, experimentální plán, arch na záznam pozorování, otázky pro interview, atd.) (40%)
- Test (40%); psát se bude v zápočtovém týdu (popř. ve zkouškovém období)
- Výše zmíněné položky představují 100% (75% stačí k úspěšnému uzavření předmětu)
- Docházka: povolené 2 nepovalené absence

Ukončení předmětu *Úvod do pedagogické metodologie*:

- Kolokvium - odborná rozprava nad výzkumnými projekty

LITERATURA

kvantitativní výzkum (postatné pro účely předmětu):

- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
- PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha : Karolinum, 2004. ISBN 80-7184-569-8.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Havlíčkův Brod : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- HENDL, J. *Přehled statistických metod*. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.

litaratura pro doplnění k pedegogickému výzkumu:

- MAŇÁK, J. ŠVEC, V. *Cesta pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

sociologická literatura:

- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha : Karolinum, 2002.

LITERATURA

kvalitativní výzkum:

- ŠVAŘÍČEK, R.; ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha : Portál, 2007. ISBN 978-7367-913-0.
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha : Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- STRAUSS, A.; CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice : Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X.
- SILVERMAN, D. *Ako robiť kvalitatívny výskum*. Bratislava : Ikar, 2005. ISBN 80-551-0904-4.

CO JE TO VĚDA

- Fyzika? Pedagogika, Filozofie?
- Co je to pravda?
- “Naše poznání nebude nikdy úplné.”
- T. H. KUHN: „Normální věda je výzkum pevně zakotvený v jednom či více vědeckých výdobytcích, které určitá vědecká komunita přijímá pro svou budoucí praxi.“
- Normální věda je takový vědní obor, ve kterém komunita vědců přijímá shodné paradigma

PARADIGMA

- Aktuální přijatá vědecká praxe - zákony, teorie, aplikace, atd.
- Jen to, co odpovídá paradigmatu, je vědou
- Paradigma omezuje množinu řešení problému
- Věda je to, co pokládají za vědu vědci v daném oboru
- Pracovat mimo paradigma je velice riskantní - vědecká revoluce

VĚDECKÝ VÝZKUM

- Def.: “Vědecký výzkum je systematické, kontrolované, empirické zkoumání hypotetických výroků o vztazích mezi přirozenými jevy“ (definice náležící do paradigmatu kritického racionalismu)
- Kdo dělá výzkum?
- Jaký může být rozsah výzkumu?

Uzavřený a otevřený systém

- „**Informačně uzavřený systém** je takový systém, který nemůže být ovlivněn ničím zvenčí **bez vědomí výzkumníka**. Interpretace chování informačně otevřeného systému může vést k vážnému zkreslení.“ (Disman 2002 s.18)
- např. fyzik měří teplotu varu kapaliny - zajistí si, aby byl systém uzavřený (pohlídá si: *tlak vzduchu, čistotu kapaliny, správnou kalibraci teploměru*)
- A co když chceme studovat, co může ovlivnit příjem jedince? (věk, pohlaví, vzdělání, region, zdravotní stav, charisma, sociální kapitál, první dojem, smysl pro humor, ...)
- „Analýza neúplně popsaného systému je spojena s vysokým rizikem zkreslení.“ (Disman 2002 s. 20)
- Nutnost redukce populace na vzorek (další zkreslení)

ETAPY VÝZKUMU

- Stanovení výzkumného problému
- Informační příprava
- Stanovení hypotéz
- Příprava výzkumných metod
- Sběr výzkumných dat
- Interpretace údajů
- Psaní výzkumné zprávy

POUŽITÁ LITERATURA

- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha : Karolinum, 2002. 374 s. ISBN: 80-246-0139-7
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
- HENDL, J. *Přehled statistických metod*. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-73-67-123-9.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha : Grada, 2007. 978-80-247-1369-4.
- PELIKÁN, J. *Metody empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha : Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-569-8.